

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ - 5 ธ.ย. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6261	หน้า 5
------------------------------------	-------------------------	-------------	-----------------	-----------

เที่ยววัด เมืองแพร์

เวียงโกศัย หรือ เมืองแพร์ เมืองในแวดล้อมของขุนเขาที่เป็นหนึ่งในหัวเมืองสำคัญของล้านนามาตั้งแต่อดีตกาล เรื่องราวของเมืองนี้มีทั้งตำนานและประวัติศาสตร์ที่ต่อเนื่องยาวนานน่าสนใจ ตลอดจนความมั่งคั่งทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้ามาหลายยุคหลายสมัย

บนพื้นฐานของความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร และทุ่งราบดูเหมือนว่าจะไม่มีวันหมดสิ้นไปจากพื้นแผ่นดินนี้ แม้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมานับร้อยปีที่เมืองแพร์ได้เผชิญศึกสงคราม ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การกบฏและการปฏิวัติ แม้กระทั่งความรุนแรงจากการปกครองจากส่วนกลางและการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการค้าไม้สัก แต่คนเมืองแพร์ก็ยังยึดมั่นในความ เป็นเมืองแห่งศาสนาและรักษาวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ไม่ขาดสาย

ความเป็นคนเมืองของชาวแพร์ยังไม่จางหายไป สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้สะท้อนออกมาในรูปแบบที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้อย่างชัดเจน ผ่านงานศิลปกรรมบนศาสนสถานของพวกเขา

งานศิลปกรรมของชาวแพร์นั้น ก็ดูจะคล้ายกับงานศิลปะล้านนาทั่วไป คือเป็นศิลปะล้านนาผสมกับศิลปะไทยใหญ่ หรือ ศิลปะพม่า อันเนื่องมาจากการอยู่ใกล้ชิดติดกันของอาณาจักรล้านนาและพม่า ศิลปะพม่าสวย ๆ ในเมืองนี้หาชมได้จากวัดสำคัญสองแห่งด้วยกันคือที่ วัดจอมสวรรค์และวัดสระบ่อแก้ว โดยเฉพาะที่วัดจอมสวรรค์นั้น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ก.ย. 2551	18	6261	5

ตามตำนานโบราณกล่าวถึงการก่อสร้างพระธาตุช่อแฮว่า "พระมหาธรรมราชาลิไทแห่งกรุงสุโขทัย ทรงโปรดฯพระราชทานพระบรมธาตุให้กับขุนลัวะอ้ายก้อม ให้นำไปบรรจุไว้ในพระธาตุเจดีย์ที่คนทั้งหลายกราบไหว้แทนพระพุทธองค์ ขุนลัวะอ้ายก้อมจึงได้ชักชวนหัวเมืองต่างๆ ให้มาร่วมสร้างพระเจดีย์ โดยช่วยกันสำรวจสถานที่ที่จะสร้าง เมื่อขุนลัวะอ้ายก้อมมาถึงบริเวณเชิงดอยโกสิยขัตต์ เห็น

แท่นที่ตั้งผอบด้วยเงินและทองแล้วตั้งสิ่งทองคำไว้แล้วจึงโบกปูนทับไว้อีกชั้นหนึ่ง..."

องค์พระธาตุช่อแฮมีลักษณะเป็นเจดีย์รูปแปดเหลี่ยม ย่อมุมไม้สิบสอง ศิลปะแบบเชียงแสนบุด้วยทองคำกบวบ สูง 33 เมตร ฐานกว้างด้านละ 10 เมตร นับเป็นเจดีย์ที่สวยงามมากอีกแห่งหนึ่งของล้านนา ใกล้กับพระธาตุช่อแฮ มีเจดีย์อีกองค์หนึ่งสร้างขึ้นในลักษณะที่คล้ายกันคือ พระธาตุจอมแจ้ง เป็นปูชนียสถานสำคัญที่มีประวัติความเป็นมาคู่กับพระธาตุช่อแฮ ตามตำนานกล่าวว่าสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาลิไทเช่นเดียวกับพระธาตุช่อแฮ เชื่อว่าภายในบรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้าเอาไว้ ส่วนชื่อของพระธาตุจอมแจ้งนั้นมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า ครึ่งหนึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาโปรดมนุษย์ในบริเวณแห่งนี้และได้เสด็จมาถึงในเวลารุ่งเช้า ชาวบ้านจึงเรียกพระธาตุแห่งนี้ว่า "พระธาตุจอมแจ้ง" (แจ้งในภาษาล้านนาแปลว่า รุ่งเช้า)

ที่เมืองแพร่ยังมีวัดสำคัญอีกวัดหนึ่งคือวัดหลวงเป็นวัดเก่าแก่ที่สุดของจังหวัด

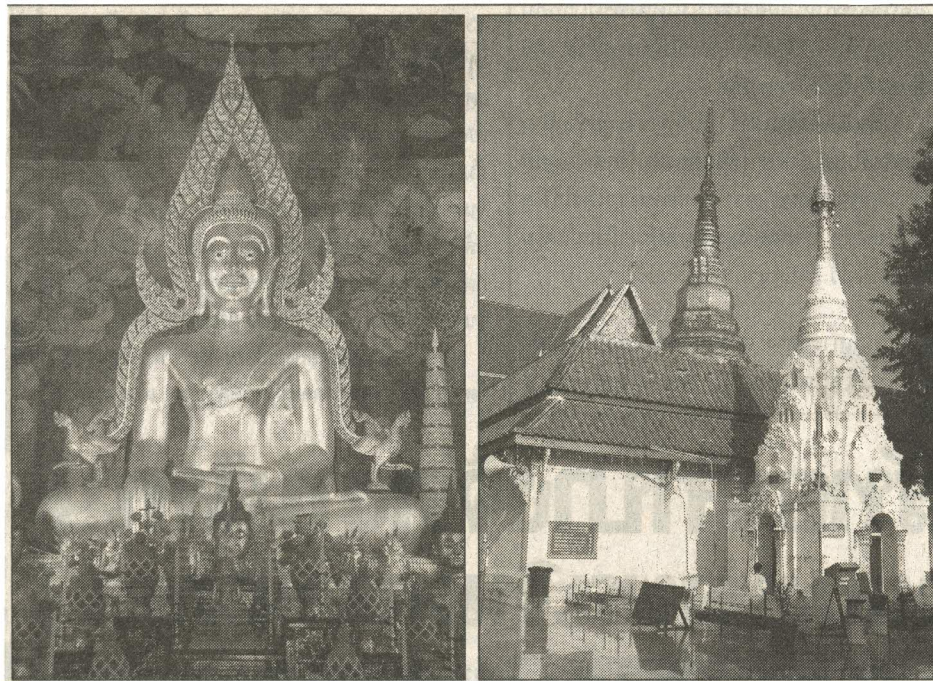

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2555/00121

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ต.ย. 2551	18	6261	5

เป็นทำเลดีเหมาะสม
จึงได้ให้สร้างพระ
เจดีย์ขึ้น ขุนลัวะอ้าย
ก้อมเอาผอบบรรจุ
พระบรมธาตุบรรจุไว้
ในสิงห์ทองคำ สร้าง

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ - 5 ก.ย. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6261	หน้า 5
------------------------------------	-------------------------	-------------	-----------------	-----------

ศิลปะการก่อสร้างทั้งภายนอกและภายในยังคงลักษณะความเป็น
วัดพม่าไว้อย่างชัดเจน ภายในพระอุโบสถปรากฏงานฝีมือการฉลุไม้
และประดับกระจกซึ่งเป็นจุดเด่นที่สุดของศิลปะพม่า

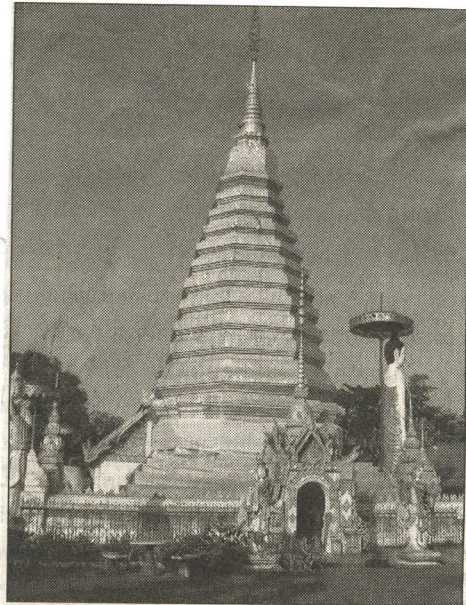
นอกจากการฉลุไม้และประดับกระจกอันงดงามแล้ว ที่วัด
จอมสวรรค์ยังเป็นที่เก็บรักษาคัมภีร์โบราณที่ทำจากงาช้าง โดยนำ
งาช้างมาดลละเอียดแล้วแผ่ออกเป็นแผ่น เป็นศิลปะวัตถุสำคัญคู่บ้าน
คู่เมืองแพร่ นอกจากศิลปะพม่าที่กระจายอยู่ตามวัดต่างๆ ในเมือง
แพร่แล้ว ยังมีศิลปะแบบล้านนาแท้ๆอีกหลายแห่งด้วยกัน ที่สำคัญ
ที่สุดก็คือ วัดพระธาตุช่อแฮวรวิหาร ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ยๆ โดยมี
องค์พระธาตุช่อแฮเป็นเสมือนศูนย์กลางของความเคารพศรัทธา
ของชาวเมืองแพร่ทั้งมวล

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ ๕ ธ.ค. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6261	หน้า 5
---	------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

ความเป็นคนเมืองของ
ชาวแพร่ยังไม่จางหายไป
สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้สะท้อน
ออกมาในรูปธรรมที่สามารถ
มองเห็นและสัมผัสได้อย่าง
ชัดเจน ผ่านงานศิลปกรรม
บนศาสนสถานของพวกเขา

สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นพร้อม ๆ กับเมืองแพร่
สิ่งสำคัญที่สุดในวัดคือ "พระธาตุหลวงไชย
ช้างค้ำ" เป็นเจดีย์ศิลปะเชียงแสน นอกจากนี้
นั้นภายในวัดยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป
สำคัญคู่เมืองแพร่คือ พระเจ้าแสนหลวง และ
พระเจ้าแสนทอง พระพุทธรูปเก่าแก่ที่มีอายุ
กว่า 500 ปี ประดิษฐานอยู่ในวิหารวัดหลวง
เช่นเดียวกับที่วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร
ก็เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปโกศศิขรินชัย
มหาศากยมุนี พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของ
จังหวัด นอกจากนี้ยังเป็นที่ยึดรักษาพระ

คัมภีร์โบราณ ปักด้ายไหมพระคัมภีร์ที่ตัว
อักษรธรรมประดิษฐ์ขึ้นจากการปักด้ายไหม
ลงเป็นตัวอักษรอย่างมานะอดสาหะ นับเป็น
ศิลปะวัตถุชิ้นเยี่ยมชิ้นหนึ่งของชาวเมืองแพร่

นอกจากวัดต่างๆ ที่ยิ่งใหญ่งดงามของ
เมืองแพร่ที่กล่าวมาแล้ว เมืองแพร่ก็ยังมีสถาน
ที่อีกหลายแห่งที่แสดงออกถึงความร่ำรวยทาง
วัฒนธรรม หากใครที่มีโอกาสแวะเวียนไป
ยังจังหวัดแพร่ลองหาเวลาเข้าไปชมความ
สวยงามแห่งศิลปกรรมพม่าผสมล้านนาของ
วัดต่างๆ ในจังหวัดแพร่ดูบ้าง

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th